

8th week: HEALTH CONDITION (L12). Dative of plural.

1) Listen and fill in: Zvýšený cholesterol

Lékař: Dobrý den, pane Málku. Mám tu _____ krevních testů z laboratoře. Všechno je v pořádku, máte jen zvýšený cholesterol.

Pacient: Znamená to, že musím držet dietu?

Lékař: Měl byste _____ živočišné tuky. To znamená jíst méně uzenin, červeného masa, tučných mléčných výrobků a snažit se trochu více pohybovat.

Pacient: Pane doktore, celý den v práci _____. Pracuji v kanceláři, je to pro mě těžké. A mám také hrozně rád česká jídla: omáčky, salámy, uzeniny.

Lékař: Pane Málku, musíte se nad svým zdravotním stavem zamyslet. Máte zvýšený cholesterol, vysoký krevní tlak a nadváhu. Vím, že je to těžké. Ale měl byste _____ dietu a zkoušet zhoubnout, aby se snížila hladina cholesterolu.

Pacient: No dobré, _____ to.

Lékař: Dám vám kontakt na nutričního terapeuta. Určitě vám pomůže, hlavně ze začátku.

Pacient: Dobře, děkuji moc. Budu se snažit.

2) Revise comparisons of these adjectives and adverbs:

- adjective: dobrý (good) > lepší (better) > nejlepší (the best)
- adjective: špatný (bad) > horší (worse) > nejhorší (the worst)
- adverb: dobře (well) > lépe/líp (better) > nejlépe/nejlíp (best)
- adverb: špatně (badly) > hůř(e) (worse) > nejhůř(e) (worst)

Note:

- mnohem lepší/lépe = much better, mnohem horší/hůř = much worse
- trochu lepší/lépe = a bit better, trochu horší/hůř = a bit worse

Je mi dobře. I am well.

Je vám dobře? Are you ok?

Je mi líp/lépe. I am better.

Je vám lépe? Do you feel better?

Je mi špatně. I feel sick.

Je vám špatně? Are you sick?

Je mi hůř/e. I feel worse.

3) Choose the right word:

1. Od rána je mi *špatný/špatně*.
2. Dnes je *lepší/lépe* den než včera.
3. Je vám dnes *lepší/lépe*?
4. Po jídle je mi mnohem *horší/hůř*.
5. Po operaci se cítím mnohem *lepší/lépe*.
6. Je vám *dobrý/dobře*?
7. Cítíte se *dobrý/dobře*?
8. Jídlo v nemocnici je *dobré/dobře*.

4) Answer the following questions: work in pairs, ask each other

1. Kolik měříte?
2. Kolik vážíte?
3. Sportujete pravidelně?
4. Jíte zdravě? Držíte někdy dietu?

5) Match the Czech sentences with their English translations:

1. Dnes je mi mnohem hůř.	A. I've got better medication now.
2. Je to o trochu lepší.	B. My breathing is worse at night.
3. Nejhůř se mi dýchá v noci.	C. It's a bit better.
4. Nejlépe je mi doma.	D. I feel better.
5. Je mi lépe.	E. I feel very bad.
6. Je mi moc špatně.	F. Today I feel much worse.
7. Má m teď lepší léky.	G. I feel best at home.
8. Je mi dobře.	H. I feel well.

6) Revise the meaning of these verbs and phrases:

- zlepšovat/zlepšit: to improve, to get better
- zhoršovat/zhoršit: to worsen, to get worse
- Je to lepší. It's better.
- Zlepšuje se to. It's getting better.
- Je to horší. It is worse.
- Zhoršuje se to. It's getting worse.
- Je to stejně. It's the same.
- Nemění se to. There are no changes.

Other verbs × adjectives:

- zvyšovat/zvýšit × zvýšený (increased, elevated)
- snižovat/snížit × snížený (decreased, lowered, reduced – in values)
- zvětšovat/zvětšit × zvětšený (enlarged)
- zmenšovat/zmenšit × zmenšený (reduced – in size)

7) Fill in the gaps (use given verbs; if necessary, change their forms)

měřit, vážit, zhubnout, držet, omezit, hýbat, zhoršit, zlepšit, ztloustnout

1. Váš BMI je 17,2, měl byste trochu _____.
2. Celý den sedíte v práci, měl byste se více _____.
3. Bohužel jste silně obézní, měla byste trochu _____. Zkusila jste _____ dietu?
4. Minulý týden to bylo lepší, ale včera se váš stav _____.
5. Pacient _____ 185 centimetrů a _____ 98 kilo.
6. Musíte _____ živočišné tuky.
7. Už nemáte teplotu, to je dobré, _____ se to? Cítíte se lépe?

8) Fill in the gaps (use given adjectives/adverbs; if necessary, change their forms)

zvýšený, lépe, hůře, podvyživená, stabilizovaný, kritický, zvětšená, zmenšený, déle, více, méně

1. Máte _____ prostatu, pane Nováku.
2. Od té doby, co beru léky na spaní, spím mnohem _____.
3. Když pravidelně necvičím, cítím se o dost _____.
4. Jste hubený, musíte _____ jíst.
5. Paní Nováková, vaše dcera trpí anorexií, je _____.
6. Je to špatné, máte docela _____ cholesterol.
7. Bohužel se to nelepší, pane Nováku, budete u nás muset být o dva dny _____.
8. Máte problémy s dýcháním, měl byste _____ kouřit, ideálně vůbec.
9. Zdravotní stav pana Horáka je operaci _____, bude u nás asi dva týdny a potom bude moct jít domů.
10. Po autonehodě byl otec v _____ stavu, ale naštěstí se to zlepšilo.
11. Po bandáži žaludku měl pacient _____ žaludek.

9) Fill in the gaps (use given nouns: do not change their form)

výsledky, pohybu, dietu, váha, terapeuta, operaci, postavy, hladina

1. Můj bratr měří 170 cm, je střední _____.
2. Je to dobré, pane Nováku, _____ vašeho cholesterolu se snížila.
3. Máme _____ vašich krevních testů.
4. Musíme trochu změnit vaši _____, začínáte tlouстnout.
5. Vaše _____ je moc vysoká, musíte zhubnout.
6. Jestli se to nezlepší, budete muset jít na _____.
7. Když ležím nebo sedím, je to dobré, ale při _____ je to horší.
8. Dám vám kontakt na nutričního _____, zavolejte mu.

Dativ plurálu

Adjectives	Nouns	
dobrým moderním	ALL MASCULINES AND TYPICAL AND NEUTRES Rozumím • učitelům, pacientům problémům Nemám nic proti • jablkům, antibiotikům	+ŮM
	TYPICAL FEMININES Rozumím • učitelkám, pacientkám	+ÁM
	OTHER FEMININES (ALL TYPES except -ST) and OTHER NEUTRES Věřím • nemocnicím, institucím, terapiím, tramvajím • mořím, vyšetřením	+ÍM
	-ST FEMININES Mám potíže kvůli • kostem, bolestem, starostem	
Exceptions and specials		
• body parts: očím, uším • lidé > lidem • dětí > dětem • přítel > přátelům • numerals: dvěma, třem, čtyřem, pěti... • demonstrative pronouns: těm (for all genders) • possessive pronouns: mým, tvým, jeho, jejích, našim, vašim, jejich		

10) Create dative plural forms

1. Doktor mi předepsal léky proti _____ (silná bolest).
2. Odpoledne jedu naproti _____ (rodič).
3. Špatně rozumím _____ a _____ (některý pacient a pacientka).
4. Napíšu email _____ (český učitel).
5. Včera byla demonstrace proti _____ (domácí porod).
6. Jsem v nemocnici kvůli _____ (bolestivý kloub).
7. Je mi lépe díky _____ (silný lék).
8. _____ (mladá pacientka) se líbí jejich pokoj.
9. Je večer, normální obchody jsou zavřené, půjdu nakoupit k _____ (Vietnamec).
10. Beru léky proti _____ (konstantní deprese).